

הקולות יחד"לון

שיחתנו המרתקת התארכה למעלה משעתיים, והיתה יכולה להימשך אף כמה ימים רצופים. כמובן שרק חלק קטן ממנה עלה על הכתב. במהלך השיחה התייחס מיועדנו לשאלת היעלמות הציונות הדתית מעל המפה הדמוגרפית ועמידתה בסכנת הכחדה מתקרבת.

הוא סיפר כי באוכלוסיה הדל"ת הצעירה מתרחשת משך שנים נטישה המונית, שהתעצמה עשרות מונים מאז ההתנתקות מגוש קטיף שנכפתה עליהם וניפצה להם את חלום הציונות בצורה אכזרית. הוא הסביר כי למעלה מ-95% מהנוטשים עושים את דרכם הישר אל זרועותיה הפתוחות של החילונית ה'משוחררת'. הרב נייר הסביר את מה שעומד מאחורי הנטישה ההמונית: כאשר אתה מנסה לעצב את דרכו של אדם לחיים, אתה חייב להחזיר בו קווים אדומים כלשהם. אפשר לחנך אנשים על ערכי יסוד רבים, אך אם יחד עמם תגיע תמיד ערך הפשרנות, היא תהווה אבן יסוד, אשר רק לאחריה מגיעים הערכים האחרים.

ערכי המזרחי מאז לידתה, היו מושתתים על בליל דעות והשקפות שבעיקרן לא ייצרו משהו אחיד, קו אחד שאילו נצמדים בכל מצב, ואפילו אם היא כן הצליחה לייצר קו דקיק כלשהו, הוא היה במהותו כלאיים, מיש-מש של דת ולאומיות, שכמובן לא יכולים לדור אף לא לרגע קט תחת מטריה שבורה אחת, שלא לדבר על תחת קורת גג קבועה אחת.

כך הם גדלו עם חינוך מעוות של שילוב בלתי אפשרי של שני הפכים קוטביים - דת ולאומיות, תוך כדי אנטגוניזם קבוע ותמידי. וכאשר קיימים שתי אפשרויות - דת או מדינה, לא יעלה על דעת מעוותת שחונכה משך כל השנים על ברכי ערכי פשרה ופרגמטיות להעדיף את הדת על פני הלאומיות. כמו הסיפור הידוע על יהודי משיכל מאירופה שנסע לאמריקה ובעמדו באמצע הים הגדול בין מים לשמים התחוללה סערה עצומה שאיימה להטביע את הספינה, רב החובל הורה לכולם לזרוק את החפצים המכבידים ואת החבילות הכבדות מהספינה ואולי כך יצליח לייצב את הספינה. החבילה הראשונה שהיהודי זרק היתה - שקית התפילין, היא אמנם לא היתה פיזית החבילה הכבדה ביותר, אדרבה, היא בין הקלים, אבל מבחינה רגשית - היא הכבדה עליו יותר מכל חבילותיו.

כאשר מדובר במשהו שאין לו ערכי ברזל, אין לו קווי יסוד אדומים שמהם לא נעים ולא זעים כמלוא נימה - אזי אין לדור הבא, שלא חי את ההתלהבות המשיחית ששררה בשנות המדינה הראשונות, במה להיאחז.

אם היו להם קווים אדומים, היו אלו הערכים הציוניים שאותם הם קידשו למעלה מכל דבר אחר, כך שה'לאומי' הפך להיות הרבה יותר מה'דת' והם נשארו רק עם הלאומיות.

ואז הגיע המפץ הגדול מבחינתם - ההתנתקות. זו היתה סטירת לחי מצלצלת לפרצוף הדל"ת, תקעו להם סכין בגב וללא טיפת רחמנות סובבו להם אותה בתוך גבם באדישות מנוכרת. היה זה משבר אמון קשה מנשוא שניפץ להם באחת את בועת ההזיות המשיחיות בהם הם חיו.

כך איבדו הללו גם את עוגן ערכיהם הראשון - הציונות, ונשארו לחלוטין ללא ערכים. הצעירים לקחו את זה קשה מאוד, האתחלת התפוצצה ביחד עם הגאולה לאבדון. כללו של דבר, ציבור זה נשאר מיותר מכל ערך שהוא. דתי או לאומי.

ואם אין ערכים - אין כלום. שום דבר לא בטוח. כך הלכה המפלגה והצטמקה לה עוד ועוד, בחינת מצטמק ורע לו ויפה לעולם, הגמישות בה האמינה המפלגה כל השנים כמשהו שיכול להביא ציבורים מגוונים לקלפי הפכה להיות פריכה כל כך, עד שהגרעין הקשה החל להיפרך ממנה חתיכות חתיכות כמו עלה מיובש. והיא נשארה עם מה שהיא (לא) נשארה.

למפלגה הזו אין תחילה ואין סוף, אין מרכז ואין שוליים, אין קווי יסוד ואין קווים אדומים. היא הפכה להיות מפלגת אופנה שחייבת להתעדכן בערכיה מידי תקופה, כי מתברר כי לסחורה הישנה אין כל כך קונים, ולמעשה היא חייבת לשנות את דרכה כל הזמן בכפוף לשינויי תרבות גלובליים בלתי נמנעים אשר נעים בקצב מסחרר עד כי בלתי ניתן לעקוב אחריהם ולהתעדכן בהתאם. זו הסיבה שכאשר יו"ר המפלגה שנחשב לדתי רק בזכות פיסת הבד המתנוססת על קרחתו בארעיות, פורש יחד עם סגניתו שהיא כבר חילונית במוצהר, מתברר כי הם היו בעצם המובילים (ומה שנשאר מ) הציונות הדתית - היו הנגררים שבטלים בשישים.

לנו נותר רק להתבונן בהתפעלות עד כמה מגיעים דברי חכמים העדיפים מנביאים שעוד לפני מאה שנה, כאשר אבות אותו זרם שעטנזי היו עדיין עטויי קאפטן וספודיק, וכשעלצמם היו אישים מורמים ובעלי הישגים רוחניים גבוהים - זיהו רבותינו הקדושים ובראשם מהר"ל דיסקין והגר"ח זוננפלד וכל קדושים עמם ז"ע, את הסכנה העצומה הטמונה באותה דרך כלאיים שאילו לא עמד הקב"ה ב'ישרא', במסגרת הפרויקט האדיר כתב למעלה ממאה (!) קונטרסים של ישראל שריד ופליט ח"ו.

סערת עולם רועשת וגועשת בימים אלו במערכת הפוליטית. אין בעצם היותה של סערה במערכת בחירות משום הפתעה, גם ריקנותה הערכית והעניינית של אותה סערה אינה מפתיעה איש. כך זה במערכת בחירות בכל מקום: הרגשות גואים, הסערות מתפרצות, השנאות מתלקחות, הלהבות עולות והלכלוך גודש את האוויר.

הסערה מושא טורנו מתרחשת לה בתוך ציבור זעיר מימדים, כזה שהיה פעם זרם גדול וחשוב באוכלוסיית המדינה, הוא בין תומכיה הגלבים ובין מקימיה הנמרצים. הציבור הזה ראה בהקמת המדינה הגשמת חזונות וחלומות, התלהבותו המשיחית נוכח הקמת המדינה היתה עיוורת וחסרת הגיון.

מדובר כמובן בציבור הדל"ת, או בשמה הרשמי והשעטנזי 'הציונות הדתית'. משך עשרות שנים הציבור הזה מוסר את נפשו למען קיום המדינה, מתפלל לשלומה ומחנך את ילדיו להקריב את חייו עבורה. הם מחרפים את נפשם במלחמות הכבדות, ובדרך כלל אף מתנדבים ברצון ובשמחה לשמש כבשר התותחים בקו הקרב הראשון. לא פעם הוא אף מקריב קורבנות ומאבד עצמו לדעת ברצון ובשמחה על המזבח הציוני, מתוך משיחיות הזויה וסרהורית. אלא שדוקא לאחר כל אלו, מתחדדת ומתבלטת המחשבה על מצבו האלקטוראלי של ציבור זה, שבמונחים קליניים ניתן בהחלט להגדיר את המצב כקשה עד אנוש. באי כח הדל"ת שהתמודדו בבחירות לכנסת מאז כינונה, מנו בעת קום המדינה למעלה מעשרה מנדטים, שעם השנים הלכו ופחתו.

בשתי מערכות הבחירות האחרונות מצבם היה כה רע, עד שלמען ביטוח מעבר אחוז החסימה היו הללו חייבים להתאחד במסגרת פוליטית חדשה עם כוכבים פוליטיים שאין בינם לבין דת כל קשר. במסגרת הפוליטית החדשה הם אף הורידו את האזכור הדתי בשם המפלגה ובמקום 'מפד"ל' - ראשי התיבות של מפלגה דתית לאומית, היא קראה לעצמה 'הבית היהודי'. מסתבר שלמוצר המורכב מדת ולאומיות אין קונים רבים מידי בשוק האלקטוראלי. יצור הכלאיים הזה הביא את המפלגה ל'הישג' עם הגעתה למעלה מעשרה מנדטים בפעם הראשונה, כאשר ביחס לגודל הציבור הדל"ת בראשית שנות המדינה נחשבת תוצאה זו למתבקשת. אך גם לאחר המיזוג השעטנזי, בבחירות השניות שלה בתשע"ה, לא הצליחה המפלגה לדגדג את המספר הדו ספרתי הנמוך ביותר אף לא מלמטה. היא הביאה 8 מנדטים, ונזכיר שוב, מדובר במפלגה דל"ת-ימנית-חילונית.

אל המערכה הנוכחית הגיע ציבור זה כשהוא פצוע ושסוע לגזרים ולפצלים. שני האנשים החזקים בה, בנט ושקד, שהיו סמל המיזוג בין דת לחילונית - פרשו ממנה בקול ענות מלחמה, ובכך שמטו את שארית כנפי הציבור הזה.

הדל"ת מצאו את עצמם מפוצלים לשתי מפלגות עיקריות ועוד אחת קיצונית, כאשר כל אחת מהן שווה ביום טוב שני מנדטים וביום פחות טוב אף זה לא. 'הבית היהודי' שלא ידע את נפשו ועמד בסכנת הכחדה קרובה וממשית, נכנס להיסטוריה ומינה לראשה גאון חסר תקנה, שניסיונו הפוליטי שואף לאפס והבנתו בה אף יורדת מתחת לספרה הנמוכה ביותר, והוא החליט להתנהל בשיחותיו עם מפלגת האחות 'תקומה' משל הוא בא מעמדת כח גבוהה, הוא השפיל את 'תקומה' בכל הדרכים שעמדו לרשותו ודיבר עמה כדבר אריה אל כבש.

סוף הצליחו שתי המפלגות הזערוריות להתאחד, כאשר בסקרים הם ממש מתנדנדים על גבולות אחוז החסימה. ובכן, יתמה מי שיתמה; איכה מפלגה שנצרכה ליותר משני ידדים בכדי למנות את מנדטיה נחשבה לנבלת חרס חסרת ביקוש. לאן נעלמו אותם מאות אלפי קולות שהיו לה תמיד ואלו עוד מבלי לקחת בחשבון את נושא הגידול הטבעי שהיה אמור להביא לה לפחות תליסר מושבים בכנסת.

לפני כחודשים שוחח החתום מעלה (לצורך כתבה למגזין 'תפארת השבת' שראה אור בשבת ההתאחדות של קהל תפארת ירושלים - פרשת ויחי דהאי שתא) עם איש יקר רוח, עז ואמיץ, ר' אביעד נייר שמו. קצת רקע על האיש שעוד יהפוך מן הסתם לסיפור היסטורי על פני ספרי זכרונות היהדות החרדית - למי שלא קרא את הכתבה האמורה; הוא נולד כחילוני בנהריה, התקרב לדת ואת שנות ההתבגרות כמו תחילת שנותיו הבוגרים הוא חי כמזרחניק בוגר מכון 'מאיר' הדל"ת, עד שבדרך מופלאה גילה את כל האמת על הדת ועל הציונות ופשוט 'בעט' בכל מה שהלעיט אותו משך שנים ונטש את משנת הציונות. הוא לא הסתפק במהפך שחולל בחייו האישיים, והוא עוסק רבות בהפצת הגילוי האישי לעוד ממששים באפלה. בין היתר הוא מארגן מסגרות לדל"ת שמתעוררים ומתפכחים מהאשליה הציונית הריקה מתוכן. אך עיקר פעילותו הענפה מתבצעת במסגרת מכון שהקים תחת השם 'לוקוס השבעתי אתכם', פרוייקט אדיר וענק אליו התמסר בכל כוחותיו ויכולותיו ותכליתו היא בירור עניין הציונות וג' השבועות שהשביע הקב"ה לישראל, במסגרת הפרויקט האדיר כתב למעלה ממאה (!) קונטרסים המקיפים סוגיה זו מכל היבט אפשרי.